

Japansk religion ved Jørn Borup

Forløbet var et introduktionskursus i japansk religion for studerende på japansk ved Østasiatisk Afdeling på Aarhus Universitet (hvorfor også japanske tekster blev inkluderet). Kurset var i 2004, sidste gang jeg underviste i området. Siden da er der kommet en del nyt materiale, og jeg vil til næste gang supplere med andet stof, men jeg vil sikkert igen tage udgangspunkt i Esbens sidste bog (2004).

Forløbet var over hele 14 dobbelttimer. Antal og pensum kan naturligvis ændres og tilpasses, men strukturen vil også fremover for mig være væsentlig den samme:

A. 1. Introduktion til japansk religion

- med tal, anekdoter, genstande etc. til dels at komme ind på området (som for langt de fleste vil være ganske eksotisk og fremmed) og dels at diskutere religionsbegrebet i sammenhæng hermed (er det fx religion at købe eller bære en amulet?).
- Statistik fra Agency for Cultural Affairs (http://www.bunka.go.jp/english/pdf/chapter_10.pdf), uddrag fra japansk spørgeskemaundersøgelse (på japansk)

B. 2. Japansk(e) religion(er): enhed og diversitet

- Diskussion af teori og metode i anskuelsen af japansk religion som på den ene side opdelt i religioner (flertal) og i religion (ental). Diskussion af synkretisme, religiøs arbejdsdeling, "fællesreligion".
- Earhardt 1982: 1-5, Earhardt 1997: 164, Matsunaga 1-3, Thelle 1987: 92, Reader and Tanabe 1998: 23-32, Reader 1991: 23-54, Andreasen 1986: 151

C. Religioner

- Gennemgang af shinto og buddhisme med både inddragelse af både den "teoretiske" tekst-del (myter og doktriner) og af praksis-religiøsitet (ritualer, politik/ideologi, institutioner, tempel-liv). Desuden en gang om kristendom, konfucianisme og civil religion og disses sammenhæng til japansk kultur.

3. Shinto: mytologi, stat og kejserideologi

Andreasen 2004: tekst 8, 9 og 11, Andreasen 1986: teksterne 62,63 og 64

Agency for Cultural Affairs 1981: 29-45, Tanabe 1999: 451-467, Hardacre 1989: 21-41 og 114-160.

4. Shinto: kult og ritualer

Andreasen 2004: teksterne 10, 12 og 13, Jinja Honcho (brochure), Kyoto Jishu Shrine (brochure), Reader 1991: 55-76, Ono 1983: 20-71 og 92-112

5. Buddhisme: introduktion

Andreasen 2004: teksterne 14-21, Earhardt 1997: 235, Agency for Cultural Affairs 1981: 47-69, Andreasen 1994: 12-22, Borup 26-40

6. Buddhisme: zen

Borup 1998: 13-25 og 40-55, Sotoshu Shumucho (japansk), Kraft 1998: 70-88 og 157-77.

7. Buddhisme: templer, præster og dødekult

Andreasen 2004: teksterne 22-24, Borup 1998: 56-97, Reader 1991: 84-106, Tanabe 1999: 193-98

8. Kristendom, konfucianisme, folkereligion og civil religion

Sources of Japanese Religion 1965: 345-47, Tanabe 1999: 3-20, Lewis 1986: 261-75, Agency for Cultural Affairs 1981: 71-89, Davis 1992: 253-70

D. Fænomenologiske aspekter

- Inddragelse af forskellige religiøse fænomener ”på tværs” af tid, rum og institutionel opdeling, primært baseret på Reader 1991.

9. Askese og shamanisme

- Stevens 1988: 60-67, Reader 1991: 108-33, Borup (artikel)

10. Helligsteder og pilgrimsfærd

- Earhardt 1997: 23-25, Reader 1991: 134-68, Tanabe 1999: 360-69, Davis 1992: 45-81

11. Genze riyaku, “dennesidig fortjeneste”

- Borup 1998: teksterne 21 og 23, Andreasen 1986: tekst 14, Reader 1991: 168-93, Reader og Tanabe 1998: 1-23, 45-49

E. Nye og nye nye religioner

- Modernitet og sen-modernitet diskuteres i relation til eksempler på nye og nye-nye religioner. Disse typologiseres i skemaer (tid, ledertyper, praksis etc.) og begrebet ”nyreligiøsitet” diskuteres.

12. Nye religioner

- Andreasen 2004: teksterne 47 og 48, Andreasen 1986: tekst 51, Davis 1980 (2 s. uddrag), Tenrikyo og to Soka Gakkai-tekster (web)

13. Nye nye religioner

- Andreasen 2004: teksterne 38-45, Reader 1991, 208-33.

F. Opsamling (og kort om ainu-religion)